

Danica Vukić

Tehnička škola „15. Maj“

Prokuplje, Srbija

OSOBI NE LIČNOSTI KAO PREDIKTORI SOCIJALNE ANKSIOZNOSTI I ASERTIVNOSTI KOD UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA

U radu je prikazano istraživanje usmereno na ispitivanje povezanosti između osobina ličnosti, socijalne anksioznosti i asertivnosti kod učenika srednjih škola, kao i na utvrđivanje prediktora socijalne anksioznosti i asertivnosti. Istraživanje je sprovedeno na uzorku od 200 učenika (100 učenika gimnazije i 100 učenika srednjih stručnih škola iz Niša i Prokuplja). Za merenje osnovnih varijabli primenjeni su sledeći instrumenti: skraćena verzija Upitnika Velikih pet plus dva, Skala za procenu asertivnosti (A skala) i Skala socijalne anksioznosti (SA2). Rezultati su pokazali da su modeli predviđanja Socijalne anksioznosti – $F_{(7, 192)} = 32.62, p < .001, R = .74, R^2 = .54$ i Asertivnosti – $F_{(7, 192)} = 35.00, p < .001, R = .75, R^2 = .56$) iz seta osobina ličnosti statistički značajni. Utvrđeno je da su statistički značajni prediktori socijalne anksioznosti dimenzije Neuroticizma ($\beta = .5, p < .001$), Ekstraverzije ($\beta = -.19, p < .05$), Otvorenosti prema iskustvu ($\beta = .26, p < .01$) i Pozitivne valence ($\beta = -.30, p < .01$). Veća izraženost Neuroticizma i Pozitivne valence, kao i manja izraženost Ekstraverzije i Otvorenosti prema iskustvu doprinose većoj socijalnoj anksioznosti. Statistički značajni prediktori asertivnosti su dimenzije Neuroticizma ($\beta = -.45, p < .01$), Ekstraverzije ($\beta = .24, p < .01$), Agresivnosti ($\beta = .21, p < .01$) i Pozitivne valence ($\beta = -.27, p < .001$). Veća izraženost Ekstraverzije i Agresivnosti, kao i manja izraženost Neuroticizma i Pozitivne valence doprinose većoj asertivnosti. Neuroticizam se pokazao kao dosledni prediktor socijalne anksioznosti i asertivnosti kod učenika srednjih škola. Dobijeni rezultati idu u prilog dobroj teorijskoj utemeljenosti odnosa između osobina ličnosti, socijalne anksioznosti i asertivnosti.

Ključne reči: osobine ličnosti, socijalna anksioznost, asertivnost, učenici srednjih škola

PERSONALITY TRAITS AS PREDICTORS OF SOCIAL ANXIETY AND ASSERTIVENESS OF THE STUDENTS OF SECONDARY SCHOOLS

This work presented research aimed at investigating the relationship between personality traits and social anxiety and assertiveness in the students, as well as determining the predictor of social anxiety and assertiveness. The research was conducted on a sample of 200 students (100 students of the Gymnasium and 100 students of the Technical School in Prokuplje). The following instruments were applied: the short version of The Questionnaire Big Five plus two, A scale and the Social Anxiety Scale. The results showed that the models of prediction of social anxiety ($F_{(7, 192)} = 32.62, p < .001, R = .74, R^2 = .54$) and Assertiveness ($F_{(7, 192)} = 35.00, p < .001, R = .75, R^2 = .56$) was significant. It was found that statistically significant predictors of Social Anxiety were the dimensions of Neuroticism ($\beta = .56, p < .001$), Extraversions ($\beta = -.19, p < .05$), Openness to experience ($\beta = .26, p < .01$) and Positive Valences ($\beta = -.30, p < .01$). The greater expression of Neuroticism and Positive Valences, as well as the lower

expression of Extraversion and Openness to experience, contribute to greater social anxiety. The statistically significant predictors of the assertiveness are the dimensions of Neuroticism ($\beta = -.45, p < .01$), Extraversions ($\beta = .24, p < .01$), Aggressiveness ($\beta = .21, p < .01$) and Positive Valences ($\beta = -.27, p < .001$). The greater expression of Extraversion and Aggressiveness, as well as lower expression of Neuroticism and Positive Valences contribute to greater assertiveness. Neuroticism proved to be a consistent predictor of social anxiety and assertiveness in high school students. The obtained results are consistent with the good theoretical foundation of the relationship of personality traits, Social anxiety and Assertiveness.

Keywords: personality traits, social anxiety, assertiveness, high school students